

Brussel, 17.6.2016
COM(2016) 400 final

2016/0186 (COD)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot wijziging van Besluit nr. 445/2014/EU tot vaststelling van een actie van de Unie voor
het evenement "Culturele hoofdsteden van Europa" voor de periode 2020 tot 2033**

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

De actie "Culturele Hoofdsteden van Europa" is voor de titels van 2020 tot en met 2033 geregeld bij Besluit nr. 445/2014/EU¹. De bijlage bij het besluit bevat een chronologische lijst die aangeeft wanneer elke lidstaat het recht heeft om gastland te zijn van het evenement (twee lidstaten per jaar). De competitie voor de titel van Culturele Hoofdstad van Europa begint zes jaar vóór het jaar van de titel met de publicatie van oproepen tot het indienen van kandidaturen door de bevoegde nationale instanties.

In vergelijking met het vorige Besluit nr. 1622/2006/EG² breidt Besluit nr. 445/2014/EU de actie uit naar kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten, mits zij op de publicatiedatum van de oproep tot het indienen van kandidaturen deelnemen aan het programma "Creatief Europa" of aan vervolgp programma's van de Unie voor cultuur. Als gevolg hiervan kunnen steden uit kandidaat-lidstaten of potentiële kandidaat-lidstaten vanaf 2021 om de drie jaar (d.w.z. in 2021, 2024, 2027, 2030 en 2033) aanspraak maken op de titel. Deze competities beginnen ook uiterlijk zes jaar vóór het jaar van de titel met de publicatie door de Commissie van een oproep tot het indienen van kandidaturen.

Besluit nr. 445/2014/EU omvat echter niet de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna "de EVA/EER-landen" genoemd) (Noorwegen, IJsland en Liechtenstein). Steden in deze landen kunnen van 2020 tot 2033 de titel van Culturele Hoofdstad van Europa dus niet dragen.

Om de culturele banden tussen de Europese Unie en de EVA/EER-landen te versterken, wordt voorgesteld om Besluit nr. 445/2014/EU zodanig te wijzigen dat steden uit EVA/EER-landen die deelnemen aan het programma "Creatief Europa" of aan vervolgp programma's van de Unie voor cultuur, zich kandidaat kunnen stellen voor de titel Culturele Hoofdstad van Europa.

Dit zou in overeenstemming zijn met artikel 167, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin wordt gesteld: "[d]e Unie en de lidstaten bevorderen de samenwerking met derde landen [...] inzake cultuur [...]".

De opneming van EVA/EER-landen zou ook in overeenstemming zijn met artikel 81 van de EER-Overeenkomst en artikel 13 van Protocol 31 bij die overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

Dit voorstel wijzigt Besluit nr. 445/2014/EU tot vaststelling van een actie van de Unie voor het evenement "Culturele hoofdsteden van Europa" voor de periode 2020 tot 2033 en heeft daarom dezelfde rechtsgrondslag, namelijk artikel 167, lid 5, VWEU.

¹ Besluit nr. 445/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot vaststelling van een actie van de Unie voor het evenement "Culturele hoofdsteden van Europa" voor de periode 2020 tot 2033 en tot intrekking van Besluit nr. 1622/2006/EG (PB L 132 van 3.5.2014, blz. 1).

² Besluit nr. 1622/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 2006 tot vaststelling van een communautaire actie voor het evenement "Culturele Hoofdstad van Europa" voor de periode 2007 tot 2019 (PB L 304 van 3.11.2006, blz. 1).

- **Subsidiariteit**

Besluit nr. 445/2014/EU kan als rechtshandeling van de Unie uitsluitend worden gewijzigd door middel van een gelijkwaardige rechtshandeling. Lidstaten kunnen niet individueel handelen.

- **Evenredigheid**

Zie hierboven; er zijn geen andere opties om de actie "Culturele Hoofdsteden van Europa" open te stellen voor steden uit EVA/EER-landen.

- **Keuze van het instrument**

Zie hierboven; voorgesteld instrument: besluit.

- **Openbare raadpleging**

Bij de voorbereiding van haar voorstel voor een besluit over de actie "Culturele Hoofdsteden van Europa" voor de periode van 2020 tot 2033 organiseerde de Commissie tussen 27 oktober 2010 en 12 januari 2011 een openbare raadpleging, waarop zij 212 reacties ontving. Eén vraag betrof de mogelijkheid om de actie open te stellen voor niet-EU-lidstaten³. Er kwamen uiteenlopende reacties op dit idee, en de Commissie besloot indertijd voor te stellen de actie gedeeltelijk open te stellen voor niet-EU-lidstaten en zich daarbij te beperken tot de landen die het volwaardige lidmaatschap van de Unie nastreven.

De Commissie is van mening dat een bijkomende raadpleging overbodig is, omdat het voorstel voor een nieuw besluit slechts een (geringe) uitbreiding van de toegang tot de actie "Culturele Hoofdsteden van Europa" beoogt, die bedoeld is om ook de EVA/EER-landen te kunnen laten deelnemen.

3. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Zoals reeds het geval was in het kader van Besluit nr. 455/2014/EU, heeft het voorstel van de Commissie geen rechtstreekse gevolgen voor de begroting, aangezien de Melina Mercouriprijs en de kosten van de leden van de door de instellingen en organen van de Unie aangewezen deskundigenjury worden gedekt uit de bestaande middelen van het programma "Creatief Europa" binnen het financieel kader 2014-2020, of door de vervolgprogramma's van de Unie voor cultuur voor de periode na 2020. Bovendien zal het voorstel niet leiden tot een toename van het aantal Culturele Hoofdsteden van Europa voor de periode van 2020 tot 2033, aangezien de steden uit de EVA/EER-landen zullen concurreren met steden uit kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten die al deel uitmaakten van de competitie.

4. OVERIGE ELEMENTEN

In haar voorstel stelt de Commissie voor om:

- de actie "Culturele Hoofdsteden van Europa" open te stellen voor steden uit EVA/EER-landen, op voorwaarde dat deze landen op de publicatiedatum van de oproep tot het indienen van kandidaturen deelnemen aan het programma "Creatief Europa" of aan de vervolgprogramma's van de Unie voor cultuur;
- in dit verband de open competitie voor steden uit kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten tevens open te stellen voor steden uit EVA/EER-landen;

³ Analyse van de resultaten van de raadpleging: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/ecoc/consultation-analysis-results_en.pdf

- het evenement pas in 2028 in plaats van 2027 in een stad uit een kandidaat-lidstaat, een potentiële kandidaat-lidstaat of een EVA/EER-land te laten plaatsvinden, zodat deze landen de tijd krijgen om vóór de publicatie door de Commissie van de desbetreffende oproep tot het indienen van kandidaturen, uiterlijk zes jaar vóór het jaar van de titel, te onderhandelen over hun deelname aan het programma van de Unie voor cultuur dat "Creatief Europa" in de periode van 2021 tot 2027 zal opvolgen;
- de kalender in de bijlage bij Besluit nr. 445/2014/EU dienovereenkomstig aan te passen.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Besluit nr. 445/2014/EU tot vaststelling van een actie van de Unie voor het evenement "Culturele hoofdsteden van Europa" voor de periode 2020 tot 2033

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 167, lid 5,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁴,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Besluit nr. 445/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad⁵ beoogt de diversiteit van culturen in Europa te beschermen en te bevorderen en hun gemeenschappelijke kenmerken voor het voetlicht te brengen, alsook het gevoel van verbondenheid met een gemeenschappelijke culturele ruimte bij de burgers te versterken. Het besluit beoogt eveneens de bijdrage van cultuur aan de langetermijntontwikkeling van steden te stimuleren overeenkomstig hun respectieve strategieën en prioriteiten.
- (2) Artikel 3 van Besluit nr. 445/2014/EU bepaalt dat uitsluitend steden uit een lidstaat, een kandidaat-lidstaat of een potentiële kandidaat-lidstaat of uit een land dat tot de Unie toetreedt in de omstandigheden die vervat zijn in artikel 3, lid 5, van dat besluit toegang hebben tot de actie van de Unie "Culturele Hoofdsteden van Europa".
- (3) Onder bepaalde voorwaarden zou de actie van de Unie ook moeten openstaan voor steden uit de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna "de EVA/EER-landen" genoemd), met het oog op de versterking van de culturele banden tussen deze landen en de Europese Unie, in overeenstemming met artikel 81 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.
- (4) Om redenen van billijkheid jegens de steden in de lidstaten zouden steden in de EVA/EER-landen gedurende de periode die het besluit bestrijkt, namelijk van 2020 tot 2033, echter slechts aan één competitie voor de titel mogen deelnemen. Om dezelfde

⁴ PB C , , blz. .

⁵ Besluit nr. 445/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot vaststelling van een actie van de Unie voor het evenement "Culturele hoofdsteden van Europa" voor de periode 2020 tot 2033 en tot intrekking van Besluit nr. 1622/2006/EG (PB L 132 van 3.5.2014, blz. 1).

redenen zou elk EVA/EER-land tijdens die periode slechts eenmaal houder van de titel mogen zijn.

- (5) Het evenement zou pas in 2028 in plaats van 2027 in een kandidaat-lidstaat, een potentiële kandidaat-lidstaat of een EVA/EER-land moeten plaatsvinden, zodat deze landen de tijd krijgen om vóór de publicatie door de Commissie van de desbetreffende oproep tot het indienen van kandidaturen, uiterlijk zes jaar vóór het jaar van de titel, te onderhandelen over hun deelname aan het programma van de Unie voor cultuur dat "Creatief Europa" in de periode van 2021 tot 2027 zal opvolgen.
- (6) Besluit nr. 445/2014/EU moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Besluit nr. 445/2014/EU wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

"2. Voor een bepaald jaar ("jaar van de titel") mogen niet meer dan drie titels worden toegekend.

De titel wordt elk jaar toegekend aan maximaal één stad in elk van de twee lidstaten die voorkomen op de kalender in de bijlage ("de kalender") en, in de desbetreffende jaren, aan één stad in een EVA/EER-land of een kandidaat-lidstaat of een potentiële kandidaat-lidstaat, of aan één stad in een land dat tot de Unie toetreedt in de in lid 5 geschetste omstandigheden.";

b) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Steden uit de EVA/EER-landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten die op het tijdstip van publicatie van de in artikel 10, lid 2, bedoelde oproep tot het indienen van kandidaturen deelnemen aan het programma "Creatief Europa" of aan vervolgp programma's van de Unie voor cultuur, kunnen zich kandidaat stellen voor de titel gedurende één jaar in het kader van een open competitie die om de drie jaar overeenkomstig de kalender wordt georganiseerd.

Steden uit de EVA/EER-landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten mogen in de periode van 2020 tot 2033 slechts aan één competitie deelnemen.

Ook mag elk EVA/EER-land, elke kandidaat-lidstaat of potentiële kandidaat-lidstaat het evenement in de periode van 2020 tot 2033 slechts eenmaal organiseren.";

2) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

a) de titel wordt vervangen door:

"Voorselectie en selectie in EVA/EER-landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten";

b) lid 1 wordt vervangen door:

"1. De Commissie is belast met de organisatie van de competitie tussen steden uit EVA/EER-landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten.";

c) in lid 6 wordt de eerste alinea vervangen door:

"6. De jury stelt een verslag op over de kandidaturen van de kandidaat-steden op de shortlist, alsook een aanbeveling voor de voordracht van ten hoogste één stad uit een EVA/EER-land, kandidaat-lidstaat of potentiële kandidaat-lidstaat.";

3) In Artikel 11 wordt lid 2 vervangen door:

"2. In het geval van EVA/EER-landen, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten wijst de Commissie één stad voor de titel aan in de desbetreffende jaren, op basis van de aanbevelingen in het selectieverslag van de jury, en stelt zij het Europees Parlement, de Raad en het Comité van de Regio's ten minste vier jaar vóór het jaar van de titel, van die aanwijzing in kennis.";

4) Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 2 wordt de tweede alinea vervangen door:

"De betrokken lidstaat, het betrokken EVA/EER-land of de betrokken kandidaat-lidstaat of potentiële kandidaat-lidstaat kan een waarnemer voor deze vergaderingen aanwijzen.";

b) in lid 3 wordt de tweede alinea vervangen door:

"De jury zendt haar monitoringsverslagen toe aan de Commissie, alsook aan de aangewezen steden en aan de betrokken lidstaat, het betrokken EVA/EER-land of de betrokken kandidaat-lidstaat of potentiële kandidaat-lidstaat.";

5) De bijlage wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De voorzitter*

*Voor de Raad
De voorzitter*